

Stockholms
stad

Läkemedelshantering

UPPRÄTTAD AV
MEDICINSKT ANSVARIGA
SJUKSKÖTERS KOR

Innehåll

1. Inledning	1
1.1 Hälso- och sjukvårdens värdegrund.....	1
1.2 Syfte	1
2. Ansvarsfördelning	1
2.1 Verksamhetschef	1
2.2 Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS)	2
2.3 Legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal.....	2
2.4 Baspersonal	2
2.5 Samverkan	2
3. Läkemedelshantering	2
3.1 Rutinen ska innehålla (som stöd kan framtagna mall användas)	2
3.2 Delegering av läkemedelshantering.....	3
3.3 Särskilda observandum:.....	3
Referenser.....	4
Bilaga.....	4

1. Inledning

Denna riktlinje för hälso- och sjukvård gäller för verksamheter i kommunal regi inom Stockholms stads särskilda boenden för äldre, dagverksamhet och socialpsykiatriska boenden enligt socialtjänstlagen samt gruppboendestäder, serviceboendestäder och daglig verksamhet enligt lag om stöd och service åt vissa funktionshindrade.

1.1 Hälso- och sjukvårdens värdegrund

Vården ska ges med respekt för alla människors lika värde. Patientens ska visas omtanke och patientens självbestämmande och integritet ska respekteras.

Hälso- och sjukvårdspersonal ska utföra sitt arbete i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet. Vården ska så långt möjligt utformas och genomföras i samråd med patienten.

Hälso- och sjukvårdspersonal är skyldig att bedriva ett systematiskt patientsäkerhetsarbete och ska arbeta förebyggande för att förhindra att patienten drabbas av eller riskerar att drabbas av vårdskada.

1.2 Syfte

Riktlinjen är ett styrdokument som ger ramar till vad som ska finnas, utföras och följas upp av verksamheten. Riktlinjen anger vad den lokala rutinen ska innehålla för god och säker läkemedelshantering. Verksamhetschef för hälso- och sjukvård ansvarar för att lokal rutin upprättas och är kända och tillämpas av berörd personal.

2. Ansvarsfördelning

2.1 Verksamhetschef

Verksamhetschefen enligt HSL (2017:30) 4 kap. 2§ ansvarar för den hälso- och sjukvård som bedrivs i verksamheten. För att kunna ge god vård och tillgodose kravet på hög patientsäkerhet ansvarar verksamhetschefen för att:

- Det finns den personal och den utrustning som behövs.
- Gällande lagar, förordningar och föreskrifter följs.
- Stadsgemensamma riktlinjer och verksamhetens lokala rutiner är kända av berörd personal och för att de följs.

2.2 Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS)

I den kommunala hälso- och sjukvården har MAS det yttersta ansvaret för att verksamheten har rutiner för en god och säker läkemedelshantering. Upprättad lokal rutin ska årligen revideras av verksamheten och godkännas av MAS.

2.3 Legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal

Sjuksköterskan ansvarar för att patienten får de läkemedel som läkaren ordinerat och för att läkare kontaktas vid behov. Bedömer legitimerad personal att patienten inte själv klarar av att sköta sin läkemedelshantering ska läkaren besluta om vilka delar av läkemedelshantering sjuksköterskan ansvarar för. Beslutet ska dokumenteras i hälso- och sjukvårdsjournalen.

Sjuksköterskan ansvarar för att hålla sig välinformerad om och dokumentera i journalen hur patientens läkemedelsbehandling fungerar.

Sjuksköterskan kan, efter egen bedömning överlämna läkemedel som är ordinerade enligt generell lista utan att först kontakta läkare.

2.4 Baspersonal

Baspersonal är hälso- och sjukvårdspersonal när de utför hälso- och sjukvårdsuppgifter på delegering av sjuksköterska, till exempel att överlämna en iordningställd läkemedelsdos. Delegerad personal ska rapportera till sjuksköterskan om de upptäcker avvikelser i läkemedelshantering eller om patientens hälsotillstånd förändras.

2.5 Samverkan

Verksamhetschef, MAS, legitimerad personal och baspersonal med delegering ska samverka för att säkerställa att hälso- och sjukvårdsuppgifter utförs på ett patientsäkert sätt.

3. Läkemedelshantering

Med läkemedelshantering avses ordination, iordningställande, administrering, beställning av läkemedel, kontroll och förvaring av läkemedel. Gällande lagstiftning, författningar och föreskrifter ska utgöra grunden i rutinerna för vårdgivarens läkemedelshantering. Verksamhetens lokala rutiner ska i alla delar belysa patientsäkerheten.

3.1 Rutinen ska innehålla (som stöd kan framtagna mall användas)

- Beskrivning av läkemedelshanteringsprocessen.
- Beskrivning av ansvars- och arbetsfördelning gällande de

olika momenten i läkemedelshanteringsprocessen inklusive leverans av läkemedel.

- Hur kontroller vid iordningställande och administrering/överlämnande av läkemedel ska ske.
- Krav på uppmärkning av läkemedel när det förbereds till patient, för att undvika förväxlingsrisk.
- Hur en rimlighetsbedömning av dosen ska göras. Den som iordningställer ett läkemedel utifrån läkarens ordination har ansvar för att göra en rimlighetsbedömning av om dosen stämmer.
- Hur mottagande, verkställande och dokumentation, av given ordination ska ske i verksamheten.
- I förekommande fall ansvarsfördelning och hantering av kommunalt läkemedelsförråd, namngiven sjuksköterska för beställning samt kontroll av narkotika.

3.2 Delegering av läkemedelshantering

Delegering av läkemedelshantering får ske endast när det är för patientens bästa, samt när alla säkerhetskrav är uppfyllda.

Se riktlinje för delegering av läkemedelshantering.

3.3 Särskilda observandum:

För den vårdgivare som har personal med förskrivningsrätt ska rutinen även innefatta hur behovsbedömning och lämplighetsbedömning vid ordination ska göras, där man bland annat väger in de diagnoser patienten har och eventuellt redan pågående behandling.

En extern aktör ska regelbundet granska kvaliteten i verksamhetens läkemedelshantering, granskningen ska ske minst en gång per år. Rapporten ska delges MAS.

Referenser

Hälso- och sjukvårdslag (2017:30).

Hälso-och sjukvårdsförordning (2017:80).

Patientsäkerhetslag (2010:659).

Patientsäkerhetsförordning (2010:1 369).

Patient lag (2014:821).

Socialstyrelsens föreskrift (SOSFS 2011:9) ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete.

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2017:40) om vårdgivares systematiska patientsäkerhetsarbete.

Inspektionen för vård och omsorgs föreskrifter (HSLF-FS 2017:41) om anmälan av händelser som medfört eller kunnat medföra en allvarlig vårdskada (lex Maria).

Ordination och hantering av läkemedel i hälso- och sjukvården (HSLF-FS 2017:37).

Stockholm stads riktlinjer för delegering.

Bilaga

Mall- Lokal rutin för läkemedelshantering.